

VOOR ALTIJD

Lesley Hilton

Schrijver: Lesley Hilton (pseudoniem)

Coverontwerp: Grieko Enter

© 2015 Lesley Hilton; Alle rechten voorbehouden.

Inhoud

Australië.....	5
De jacht	35
Manusje van alles	71
Nederlands-Indië	95
Een nieuw leven.....	127
Het KNIL.....	141
Het gezinsleven.....	153
Het grote verlies.....	181
De oorlog.....	209
Het kampleven.....	239

Australië

Het was een mooie, zonnige dag toen Johnny Goodwin zijn plunjezak van de grond pakte. Vandaag zou hij met de boot naar Adelaide varen om daar zijn vaders oude vriend proberen te vinden. Jarenlang had zijn vader niets van zijn goede vriend gehoord, en omdat de tijd begon te dringen wilde Johnny's vader weten wat er toch van zijn vriend was terechtgekomen. Johnny's vrouw Elsie en zijn drie kinderen bleven in Brisbane achter, want de zee was ruw en de boot zou wel eens kunnen kapseizen. Chas en zijn broer John hadden graag met hun vader meegewild, maar dan zaten hun moeder en zusje Ellen helemaal alleen thuis. En in een land waar moordenaars vrij gemakkelijk uit het gevang konden ontsnappen was dat niet bepaald verstandig. Dus moesten de twee jongens zolang op moeder en zusje passen, een taak die de jongens met genoeg op zich namen. Ze stonden vaak voor het huis en tuurden dan in de verte, maar geen dief, moordenaar of charlatan kwam hun huisje voorbij. Op een dag gebeurde er iets vreemds. Elsie liep de tuin in om rijpe tomaten te plukken, en zag dat er van de moestuin bijna niets was overgebleven. Possums (buideldieren) hadden de vruchten soldaat gemaakt. Hulpeloos keek ze naar de half opgegeten groenten, toen ze plotseling afgeleid werd door een geluid dat uit de schuur kwam. Voorzichtig liep ze ernaartoe, opende de deur en zag daar een zwarte jongen die op de grond zat en al schrokkend een tomaat naar binnen werkte. Hij zag er vreselijk dun uit en keek angstig uit zijn ogen. Zodra hij haar zag stopte hij met eten en keek haar met grote ronde ogen aan.

‘Waarom verberg je je hier?’ vroeg Elsie nieuwsgierig.

De jongen deed zijn mond echter niet open.

‘Kom, ga met me mee, naar de keuken. Ik zal wat boterhammen voor je klaarmaken.’

Maar in plaats van op te staan bleef de jongen zitten.

Elsie stak haar kleine hand uit, en zei: ‘Wees niet bang.’

Nog steeds stond hij niet op.

Voor Altijd

‘Kom,’ zei Elsie voor een tweede keer en wuifde met haar hand.

Hij aarzelde nu niet langer en greep haar uitgestoken hand. Gezamenlijk liepen ze naar de keuken. Elsie nam brood uit de kast, sneed het in dikke plakken, en smeerde er vervolgens een dikke laag boter op, legde het brood op een bord en zette het dan op de keukentafel. ‘Eet,’ gebaarde ze. Dat hoefde ze geen tweede keer te zeggen. De jongen greep de dikke boterhammen en schrokte het voedsel in een mum van tijd naar binnen.

‘Hoe heet je?’ vroeg Elsie toen.

De jongen hield zijn mond.

‘Hoe heet je?’ vroeg ze weer.

‘Joe,’ zei hij met zachte stem.

‘Joe? Is dat je echte naam?’

‘Nee. Baas noemt me zo.’

‘Goed. Ik zal je ook Joe noemen. Wat is je achternaam?’

Hij gaf geen antwoord.

‘Je achternaam,’ drong Elsie aan.

‘Dinnywarra,’ zei hij op fluisterton en keek naar de grond.

Op dat moment kwam Chas de keuken binnenlopen. Hij was groot voor een jongen van acht. Hij was die ochtend naar school gegaan, en had daarna langs de oever van de rivier geslenterd om vervolgens naar huis te gaan. Toen hij de keuken inliep zag hij die zwarte jongen aan de keukentafel zitten en was verrast. Hij had de grote mensen vaak over de Aboriginals horen praten, maar had er nog nooit een in levenden lijve gezien.

‘Chas,’ zei Elsie tegen haar zoon, ‘dit is Joe Dinnywarra. Hij komt bij ons wonen.’ Ze keek naar de jongen, en zei: ‘Ja toch, Joe?’

Maar Joe zei geen woord. Hij staarde met zijn mooie donkere ogen naar de witte jongen.

‘Ja,’ zei Chas vol enthousiasme. ‘Dat zou ik heel leuk vinden. Dan heb ik er een broertje bij.’

‘Wil je dat, Joe?’ vroeg Elsie.

Joe knikte van ja.

‘Hoe oud ben je?’ vroeg Elsie.

‘Weet ik niet,’ zei Joe verlegen.

‘Elf? Wel, mijn oudste zoon is twaalf. Je zou vast wel goed met hem kunnen opschieten.’

En zo besloot Elsie dat de jongen van nu af aan bij de familie zou wonen. Hij was zwart, of eigenlijk meer roombruin, maar Elsie keek niet naar de kleur van zijn huid, want voor haar was het gewoon een angstige jongen. Ook de kinderen keken niet naar zijn kleur, want Joe was zoals zij, een jongen die een moeder nodig had, wat eten en een bed om in te slapen. De kinderen speelden vaak in de achtertuin en hadden groots plezier, hoewel Joe wat verlegen was en niet goed mee durfde te doen met zijn nieuwe broers en zusje. En zo ging het een paar weken goed tot hun vader weer thuiskwam. Toen hij het huis binnenwandelde vertelde Elsie hem meteen over Joe, en dat hij nu bij de familie woonde. Het gezin woonde in Brisbane, Australië, in het jaar 1869, waar Johnny voor een schoenenfabriek werkte. Hij was een uitstekende schoenmaker die met zijn grote handen allerlei schoeisel kon maken, en laarzen waren zijn specialiteit, dat hij van zijn vader had geleerd. In Engeland had Johnny zijn eigen schoenmakerij waar hij ook handgemaakte schoenen maakte. Maar grote schoenfabrieken stalen het brood uit zijn mond en moest hij voor hen het veld ruimen, en in een van hun fabrieken werken om aan de kost te komen. Hij koos voor de vrijheid en om zijn kinderen een betere toekomst te geven, hoewel ook in Australië het een en ander gebeurde. De Aboriginals werden in grote getale vermoord of in het gevang gestopt, en criminelen uit Engeland werden zomaar in dit land gedumpt. Toch was het leven hier niet zo slecht. Er was nog genoeg ruimte. Iedereen die maar hard wilde werken kon hier een eerlijke boterham verdienen, als sjouwer, cowboy of houthakker, want bomen om te kappen waren er voldoende.

‘Nee, dat kan echt niet,’ riep Johnny, toen Elsie was uitverteld. ‘De politie zal naar hem op zoek gaan.’

Voor Altijd

‘Maar hij kan niet terug naar de boerderij,’ hield Elsie vol. ‘Die boer zou hem wel eens dood kunnen knuppelen.’ Hoewel Elsie klein en tener van postuur was, liet ze zich niets aanleunen. Haar wil was wet. En dat wist Johnny ook.

‘Als hij blijft, *ik zeg . . . als*, dan moet jij wel voor hem zorgen.’

‘Joe zal niets te kort komen.’

‘Hoe was je reis?’ vroeg Elsie na een tijdje.

‘Ik heb Peter, pappies vriend kunnen traceren. Pap zal blij zijn te horen dat hij nog leeft.’ Johnny slaakte een diepe zucht. ‘Peter was een tijd lang erg ziek geweest. Na de dood van zijn vriendin verloor hij zijn verstand en werd hij in een psychiatrisch ziekenhuis opgenomen. Maar hij vond een nieuwe liefde en heeft nu een zoon. Ja, hij heeft echt geluk gehad. En wij ook. Ik heb een baan. Ik mag zelfs van huis uit werken. Wat willen we nog meer?’

‘De jongen,’ zei Elsie.

Johnny zuchtte opnieuw. ‘Oké, hij mag bij ons komen wonen, mits die boer hem niet terug wilt. Voorlopig in de schuur.’

‘Nou, dan hoop ik maar dat hij hem niet terug wilt hebben.’

Elsie leerde Joe lezen en schrijven. En omdat Joe zich veilig voelde, nam hij haar in vertrouwen, en vertelde haar over zijn moeder.

Joe’s moeder was toen hij geboren werd amper zeventien jaar oud. Ze sprak naast een beetje Engels ook Gupapyunu, de taal van haar stam. Op een dag ontmoette ze een Ier die voor een boer als grensrijder werkte. Ze werd stapelverliefd op hem. De man vond haar een charmant meisje. Op een dag bedreven ze de liefde en werd ze zwanger. Ze vertelde dit aan haar vader, die stamhoofd was. Toen ze was uitverteld werd hij vreselijk boos, en zei telkens weer: “Je hebt mij ten schande gemaakt.” Na een tijdje bedaarde hij, en zei: “Ik wil met je minnaar praten.” Het meisje snelde weg en vertelde dit tegen de Ier. Maar toen de man de volgende dag voor haar vader stond, brulde hij: ‘Hoe kon je toch zo stom zijn?’ Veel duidelijker hoefde hij niet te zijn. De man vertrok met de noorderzon. Het meisje was

verscheurd van verdriet. Nu werd ze een alleenstaande moeder. Toch wilde ze de baby houden, maar haar vader was er faliekant tegen. Wel mocht ze voorlopig blijven, tot hij een beslissing had genomen. En dat was drie jaar later en stuurde hij zijn dochter en haar zoon het kamp uit.

Ze liepen dagenlang door de maïsvelden en de open vlaktes, maar omdat ze niet eeuwig konden blijven lopen, klopte zijn moeder aan bij een kerk die ze in de verte had zien staan. De dominee en zijn vrouw gaven Joe en zijn moeder te eten en onderdak in de schuur. Na enkele weken stuurde de dominee Joe en zijn moeder naar een boer die hij goed kende. De boer was echter een hardvochtig mens die Joe en zijn moeder als slaven behandelde. Hij sloeg de jongen zo vaak dat Joe er op een gegeven moment genoeg van kreeg en wegliep. Dagenlang had hij gelopen tot hij eindelijk onderdak vond in de schuur van Johnny Goodwin.

‘Het is goed dat je hier naartoe bent gekomen,’ zei Elsie toen hij was uitgesproken. ‘Je bent hier veilig. Je hoeft je geen zorgen te maken.’

Niet alleen Elsie maar ook Chas was blij, want nu had hij er een broertje bij. Joe was de oudere broer die hij zo miste in zijn leven, hoewel John zijn echte broer was, maar wel één die hem vaak plaagde. Joe was een zachtaardige jongen die het graag iedereen naar de zin maakte. Joe en Chas waren vaak samen. Ze zwierven door de open vlaktes, keken naar de grote roofvogels die door de blauwe lucht zweefden, of joegen op konijnen die de kolonisten naar Australië haalden en hun populatie als kool lieten groeien, om ze vervolgens dood te schieten en op te eten.

Op een dag verscheen er een politieman aan de deur.

‘Juffrouw, die Aboriginal jongen - ik moet hem terugbrengen naar zijn baas,’ zei hij schuchter.

Elsie keek hem verontwaardigd aan, en zei: ‘Daar komt niks van in. Hij is mijn zoon, hij blijft bij ons.’

De politieman krabde zich achter het oor, en zei: ‘Goed, ik zal de rechter om zijn mening vragen.’

Voor Altijd

Een paar weken later ontving Elsie een juridisch document; de zaak zou worden behandeld op maandagochtend.

Elsie schrok er zo van dat ze Johnny het document meteen liet lezen.

‘Hij moet terug, het is niet anders,’ zei hij. ‘Hij kan niet bij ons blijven wonen.’

‘Nee, dat gaat toch echt niet gebeuren’ zei Elsie kwaad ‘Die man zou hem wel eens dood kunnen slaan. Hij is daar immers weggelopen.’

‘Maar hij is niet je wettige zoon. Ze hebben het volste recht hem bij ons weg te halen.’

‘Nee, dat hebben ze niet,’ zei Elsie koppig. ‘Hij hoort bij de familie, hij zal bij ons blijven.’

‘Toch zal je voor de rechter moeten verschijnen en hem vertellen waarom je Joe niet wilt afstaan.’

‘Dat zal ik zeker doen.’

Die maandagochtend liepen Elsie en Joe met knikkende knieën naar de rechtbank. Ze gingen achter in de rechtszaal zitten, en wachtten met kloppend hart op de rechter, die enige tijd later de zaal inkwam. Zodra de mensen hem binnen zagen komen begonnen ze enthousiast te klappen, waarop de rechter voor stilte hamerde en ging zitten. Toen vroeg hij Elsie op plechtige toon: ‘Waarom wil je die jongen houden?’

‘Omdat hij nu bij de familie hoort,’ antwoordde ze.

‘Maar hij is de knecht van de boer,’ zei de rechter, en fronste zijn voorhoofd.

‘Nee, hij is mijn zoon. Hij is geen slaaf.’

De rechter zag zich geen andere mogelijkheid dan de echte moeder, die zich ergens achter in de zaal had verschanst, te laten getuigen.

‘Als je hem terug wilt, moet je hem als je zoon erkennen,’ zei hij tegen de zwarte vrouw, die hem geen antwoord gaf.

‘Oké,’ zei de rechter en zuchtte. Hij stond langzaam op. ‘We zullen dit bespreken.’ Waarop hij en de advocaten de zaal verlieten.

Een half uur later keerden de rechter en zijn wetsdienaren terug. Hij nam weer plaats in zijn zetel en sprak.

‘Je mag de jongen houden, maar wel op een voorwaarde. Je bent voor alles verantwoordelijk. Ook moet de jongen in staat gesteld worden zijn biologische moeder te bezoeken.’

Elsie knikte. Ze draaide zich om en keek naar de moeder. ‘Ik beloof je plechtig dat ik goed voor hem zal zorgen en als een moeder voor hem zal zijn.’

De moeder gaf haar een goedkeurend knikje. Elsie voelde zich opgelucht. Joe hoorde nu echt bij de familie. Hij hoefde nooit meer naar die vreselijke boer terug.

Later die middag vertelde Elsie aan Johnny wat de rechter had besloten. Ook Johnny was blij dat Joe niet het huis uit hoefde en zei hij tegen hem dat hij in het huis mocht komen slapen zodra hij gewend was aan hun eenvoudige manier van leven, waar eerlijkheid en oprechtheid werden gerespecteerd. Omdat Joe een slimme jongen was, wist hij al gauw hoe de vork in de steel zat, en deelde hij een kamer met Chas met wie hij grote maatjes werd.

Door de weilanden met Joe wandelen, dat deed Chas maar al te graag. Ze luisterden dan naar het ruisen van de wind, die volgens Joe, altijd een verhaal of lied te vertellen had. Joe vertelde hem ook dat hij paard kon rijden. Dat had hij bij de boer geleerd, omdat hij de kudde schapen bijeen moest drijven.

Chas keek verbaasd. ‘Paardrijden? Ik zou zo graag paard willen leren rijden.’

‘Dat zal ik je op een dag leren,’ beloofde hij plechtig.

Voor het slapen gaan spraken de twee jongens vaak over de kolonisten waarvan de meesten uit Engeland kwamen en waarvan velen iets op hun kerfstok hadden. Ze spraken over hun manier van leven en dat ze niet rechtvaardig waren. Daar wilde Joe op een dag wat aan doen. En wilde bij zijn volk bijstaan wanneer ze weer eens in

Voor Altijd

het gevang belanden. Ook deelden ze hun geheimen, Joe over het land en zijn voorouders, terwijl Chas het had over zijn geboorteland, en dat hij van de sneeuw had gehouden. Kerst vierden ze in het huis van zijn grootvader. Dat herinnerde hij zich nog heel goed. Hoewel hij zes jaar oud was toen de familie het land verliet.

Joe ging ook naar school. Maat hij werd voortdurend uitgejouwd, want een zwarte jongen die naar een witte school ging, dat was een schande, zeiden de blanke jongens. Joe was niet bang en negeerde hun blikken, hun roepen, 'Hé jij, neger- jongen!' Ook de leraren dreven de spot met hem en zeiden dat hij een wilde was. Hem hoefden ze niets te leren. Chas pikte het niet en ging met de jongens op de vuist. Maar Joe waarschuwde hem, en zei: 'Als je begint te vechten, komt er nooit een eind aan.'

Joe had gelijk, besepte Chas, en stopte met protesteren. Omdat Joe een slimme jongen was en de onderwijzers eindelijk beseften dat hij geen gewone jongen was, leerden ze hem lezen en schrijven, wat hij feitelijk al kon.

Voor zijn twaalfde verjaardag kocht Johnny een paard bij een boer en stalde het in de schuur.

De volgende morgen vroeg Johnny Chas hem naar de achtertuin te volgen. Daar zag Chas een paard staan. Het dier had een zadel op zijn rug; de schittering was uit zijn ogen verdwenen en zijn vacht had geen glans meer.

'Je verjaardagscadeau,' zei Johnny met een glimlach.

'Dank u wel,' riep Chas uit, en streelde het dier liefkozend. 'Kan hij 's nachts in de schuur staan?'

'Natuurlijk,' antwoordde Johnny, terwijl hij zijn handen in de broekzakken stak. 'Misschien wil Joe je wel paard leren rijden.'

Joe, die naar buiten was gekomen, hoorde het laatste. 'Tuurlijk zal ik dat doen,' zei hij met een brede glimlach.

En zo gingen de twee jongens op een middag met het paard op pad. Chas hield de teugels strak terwijl Joe naast hem liep. Toen ze eindelijk de weilanden hadden bereikt, zei Joe: 'Plaats je voet in de

stijgbeugel, en zwaai met het andere been over de rug van het paard.’ Chas deed wat hem gezegd werd. Joe sloeg het dier op zijn bil. Het paard draafde plotseling weg. Chas viel bijna van het beest, maar herstelde zich snel. Joe rende naast hem, en spoorde hem aan in de stijgbeugels te blijven. Chas was een vlotte leerling en het paard, accepteerde al snel zijn nieuwe meester.

Chas voelde zich geweldig. Vol trost reed hij door de open vlaktes, en noemde het paard Sam, naar zijn opa. Het dier was echter oud. Misschien zou hij op een dag een jonge hengst kunnen kopen, dagdroomde hij, zo eentje als mijnheer Murphy die bezat, de edelman die hij in Engeland bij zijn oma had ontmoet. Hij was een man van stand en had veel geld, een man die Chas heel veel bewonderde.

Chas was niet alleen dol op zijn pleegbroer, hij was ook geïnteresseerd in zijn cultuur.

‘Kun je me jouw taal leren?’ vroeg hij Joe op een dag.

‘Ja, natuurlijk,’ zei Joe.

En zo leerde hij hem woorden als *Buku-nhāma*, wat “blijft daar weg” betekende. En gaandeweg leerde hij Gupapyunu spreken. Joe was een aardige jongen. Niets was hem teveel. Als Chas hem vroeg iets voor hem te doen, deed Joe dat gewoon. Hij klaagde nooit.

De twee jongens reden vaak door de weilanden, Chas hield de teugels, terwijl Joe achterop het paard zat. Op een dag vroeg Chas aan Joe: ‘Waarom sturen de Aboriginals een man naar de open vlaktes? En wat doet hij daar?’

‘Als een man een volleerde tovenaars wil worden,’ legde Joe uit, ‘moet hij zijn stam verlaten, om alleen te leren zijn, en om zo het geheim te leren kennen. Maar het heeft niets te maken met zwarte magie. Zo’n man wil gewoon een goede heilmeester worden. Als je wat meer wilt weten over onze cultuur, zullen we dan een dezer dagen naar de open vlaktes gaan?’

‘Ja, dat wil ik,’ zei Chas opgetogen.

Voor Altijd

Op een dag gingen de twee op weg naar de open vlaktes, en vertelden hun ouders dat ze de omgeving wilden verkennen, en snel terug zouden komen.

Ze namen een zak vol proviand mee en een fles water, en aten en dronken wat onderweg. De tocht duurde een aantal dagen. Toen ze uiteindelijk op de open vlaktes waren keek Chas zijn ogen uit. Het zand zag rood, de rotsen vormden een vreemde formatie. Joe was echter niet verbaasd. Hij was hier vele malen geweest.

‘Voor we gaan slapen, moeten we eerst wat eten en drinken,’ zei Joe. Hij gooide zijn plunje op de grond, en opende de zak met voedsel.

Na het avondeten, zei Joe: ‘Rol je matras uit, ga erop liggen en leeg je geest.’

Chas trok een grimas. ‘Mijn geest legen?’

‘Ja,’ zei Joe. ‘Alleen zo zullen we de geesten in onze dromen zien.’ Joe vertelde hem ook dat zijn voorouders in bomen woonden, ze waren nooit ver weg. ‘Misschien leven jouw voorouders ook wel in bomen,’ voegde hij eraan toe. ‘En zullen ze over je waken.’

Na het uitrollen van de matrassen, gingen Chas en Joe liggen. Chas kon echter niet in slaap vallen. Hij bleef alsmaar woelen en draaien.

‘Leeg toch je geest,’ zei Joe.

Chas probeerde het opnieuw. De nacht was niet alleen koud, hij hoorde ook het gehuil van dingo's. Chas had deze beesten nog nooit in de ogen gekeken, laat staan hun gehuil gehoord. Het leek wel het geluid van een dolle hond. Het maakte hem angstig. Eindelijk, na uren van wakker liggen, viel hij in slaap, snurkte, werd dan wakker, en viel weer in slaap. Plotseling hoorde hij iemand tegen hem praten. ‘Chas,’ zei de stem van een vrouw, ‘ik zal er altijd voor je zijn.’

Het volgende moment zag hij het gezicht van een mooie vrouw; ze was jong en zo echt dat hij er wakker van werd. ‘Joe, Joe,’ riep hij en schudde zijn makker.

Joe opende zijn ogen, en zei slaperig: ‘Wat is er?’

‘Ik zag een vrouw in mijn droom. Ze zei dat ze er voor me zou zijn. Ze was mooi en leek zo echt. Wie is zij?’

‘Je oma, denk ik,’ antwoordde Joe.

‘Maar ik kan me haar niet herinneren,’ zei Chas verbaasd.

‘Ze weet wie je bent, ga maar weer slapen. Misschien komt ze terug en je wat meer vertellen.’

Joe draaide zich om en ging weer slapen. Maar Chas durfde zijn ogen niet te sluiten, hij wilde die stem niet meer horen. Toch viel hij in slaap, in een droomloze slaap. Na een tijdje hoorde hij echter die stem weer.

‘Je gaat in een weelderig groen land wonen,’ zei de stem. ‘Wees altijd trouw aan jezelf, aan je kinderen, aan je kinderen—aan je kinderen—aan je kinderen.’ De stem stierf weg.

Hij viel in een diepe slaap, terwijl ergens in het donker een dingo de hele nacht huilde.

De volgende ochtend werd Chas vroeg wakker. Hij zag Joe in cirkels op het zand lopen. Hij keek bezorgd.

‘Waar ging je droom over?’ vroeg Chas nieuwsgierig, en ging zitten.

‘Mijn overgrootvader heeft met mij gesproken,’ zei Joe ontwijkend.

‘Wat zei hij?’

‘Niet veel, alleen dat ik hem spoedig zal zien.’

‘Wanneer?’

‘Op een dag. Kom, laten we wat eten.’

Toen liep Joe naar de buidel, haalde het brood eruit en gaf Chas de helft. Daarna liepen ze naar een rots waaruit water uit een spleet sijpelde en vulden de fles, en dronken van het water. Joe pakte vervolgens de zak en zette zijn slappe hoed op het hoofd.

‘Kom op maat, we gaan naar huis.’

Ze liepen urenlang, in de warme ochtendzon. Terwijl ze aan het lopen waren luchtte Joe zijn hart. Hij voelde zich anders, zei hij. Hij

Voor Altijd

behoorde bij niemand, niet bij de witten, en ook niet bij de Aboriginal gemeenschap. Hoewel de mensen, de blanken en de zwarten, met hem spraken, en hem ook wel accepteerden, zagen zij hem enkel als die halfbloed. Hij wou dat hij geen halfbloed was, dat hij was zoals Chas, en niet — wat was hij eigenlijk?

‘Je bent mijn vriend en broer, voor altijd,’ zei Chas ernstig. ‘Dat zal nooit veranderen.’

‘Je bent ook mijn broer. Ik zal je altijd helpen.’

‘Altijd?’

‘Ja, altijd, dat beloof ik je.’

‘Je kunt maar beter je belofte houden,’ zei Chas grijnzend.

‘Dat beloof ik je, maat.’

Eenmaal thuis aangekomen, liepen de twee jongens de keuken in.

‘Jullie zijn precies op tijd voor het avondeten,’ zei Elsie

Joe wees met een vinger naar zijn stoffige kleren. ‘Mag ik me omkleden?’

‘Ja, dat mag.’

Toen Joe de kamer was uitgelopen, zei Chas opgewonden, ‘Joe heeft me iets over zijn mensen en hun geheimen verteld. Ik heb ook een mooie ervaring gehad.’ En vertelde zijn moeder over de vrouw in zijn droom die zei dat hij zou gaan wonen een weelderige, groene omgeving.

Elsie keek hem strak aan, en zei: ‘Vertel dit niet aan je vader.’

‘Waarom niet?’ vroeg hij verbaasd.

‘Doe het gewoon niet, oké?’

De jaren verstreken. Chas werd vijftien jaar en ging nog steeds naar school, hoewel hij school maar niks vond. Elke keer wanneer zijn moeder hem vroeg wat hij later wilde worden, gromde hij: ‘Weet niet.’ Op een dag, toen hij zich de beroemde kathedraal in Lincoln herinnerde, zei Chas tegen zijn vader: ‘Bouwen lijkt me interessant.’

‘Dan ga ik dat regelen,’ antwoordde zijn vader, en stuurde hem naar de juiste school. Zijn broer John werd leerling fotograaf. Hij nam het apparaat wel eens mee naar huis en zei: ‘Ik kan prachtige foto’s met dit ding maken en er veel geld mee verdienen.’ Het duurde echter drie jaar voordat hij het in de praktijk kon brengen. Dan maakte hij foto’s van Ellen en Chas, van zijn vader en moeder, en een groepsessie van zijn broers en zuster.

Ellen moest ook een vak leren. En omdat ze muzikaal was, stuurde Elsie haar naar een pianolerares, die het instrument zo krachtig bespeelde dat de pianostemmer er elke keer te pas moest komen om het instrument te repareren.

Ook Joe mocht studeren, alleen was er niet genoeg geld voor zo’n lange studie. Dus nam hij een bijbaantje aan, als sjouwer in de bouw.

En zo gingen de jaren voorbij. Chas was nu bijna twintig en was een goede leerling. Maar het bouwen van huizen in dit deel van de wereld was niet bepaald eenvoudig, want het was of te koud of te regenachtig. Hij probeerde het enkele keren, maar in de regen huizen bouwen, dat vond hij maar niks en spijbelde vaak. Reed dan naar de open vlaktes, sliep in de open lucht en droomde ‘s nachts over zijn grootmoeder. Ze vroeg hem naar zijn plannen, waar hij haar geen concreet antwoord kon geven.

Wanneer hij paard reed, voelde hij zich een met het beest. Hij kon uren achterelkaar rijden, en zou alleen stoppen als het paard te moe was geworden. En wanneer de nacht was gevallen, maakte hij een kampvuur, en kneedde het deeg voor de Johnnycakes die Joe hem had leren bakken. Joe had het op zijn beurt weer geleerd van een veefokker. En terwijl hij het deeg kneedde, zong Chas zijn Johnny lied hardop:

Met mijn kleine ronde meelzak zittend op een boomstronk

Mijn kleine thee en suiker tas mooi en mollig

Met kabeljaanw net van de haak

Bak ik mijn vier kleine Johnny cakes,

Voor Altijd

Ik ben er trots op dat ik kok ben-

Toen kwam de dag waarop Chas zijn opleiding had voltooid, en ging solliciteren, maar banen lagen niet voor het oprapen. Niemand scheen geïnteresseerd in een jongeman die graag zijn vaardigheden wilde tonen. Hij kocht elke dag een krant, maar aannemers werden niet gevraagd. Toch gaf hij de moed niet op en bleef naar een baan zoeken.

Op een dag zag hij een advertentie in de plaatselijke krant. De gemeente had behoefte aan een gekwalificeerde *master builder* (aannemer) om huizen en hallen in de regio te bouwen. Nou, dacht hij, ik ben gekwalificeerd. Hij had geen ervaring, maar wie kon dat schelen? Australië was een jong land en had mensen nodig, of ze nu wel of niet gekwalificeerd hadden.

De volgende ochtend ging hij al vroeg op pad, om enige tijd later bij het raadhuis aan te komen. Hij stelde zich voor aan de vrouw die achter de balie zat en zei dat hij iemand wilde spreken die over het bouwen van huizen ging. Ze stond op en bracht hem naar een kamertje waar twee mannen van middelbare leeftijd achter hun bureau zaten. De een was kaal, de ander had een krul-snor.

‘Ga zitten,’ gebaarde de kale man.

Chas nam tegenover de man plaats.

‘Mijn naam is Chas Goodwin. Ik heb mijn opleiding master builder voltooid en wil u graag mijn vaardigheden tonen.’

Ze keken hem nadenkend aan.

‘Jongeman, je hebt geen ervaring,’ zei de kale man, en schudde zijn hoofd.

‘Als u mij in dienst neemt kan ik u laten zien wat ik in huis heb,’ zei Chas dapper.

De mannen keken elkaar aan.

‘Wat zullen we doen?’ zei de man met de snor. ‘Hij ziet er sterk uit. Hij is bereid om hard te werken.’

‘Ja,’ zei de kale man, ‘wij hebben jonge mensen nodig. Maar is hij betrouwbaar?’

De kale man keek hem nu aan, en zei: 'Juist. We zullen je een kans geven. Tijdelijk, natuurlijk. Laat eerst maar eens zien wat je zoal kunt.'

'Dank u,' zei Chas met een bonzend hart.

'Wat vindt je hier van?' zei de man met de snor. Hij toonde hem het ontwerp, en zei: 'Je moet een fabriekshal bouwen, en zelf voor de werklieden zorgen.'

'Geen probleem,' zei Chas. 'Ik weet ze wel te vinden.'

De volgende dag ging Chas aan de slag, en ging op zoek naar werklieden, die hij binnen een paar weken vond. Een bouwvakker, een sjouwer, en een timmerman, plus een aantal losse handen, mannen die op de brug gewerkt hadden.

De daarop volgende weken werden de fundamenteën in de grond geslagen. De mannen werkten hard, alles liep op rolletjes. Maar het weer sloeg plotseling om, het begon te stortregenen. Chas werd wanhopig. Regen betekende een ramp. Toen de regen eindelijk was opgehouden, haastte hij zich naar het terrein en zag dat al het goede werk voor niets was geweest. Hij voelde zich zo gefrustreerd dat hij zijn baan metten aan de wilgen hing. En vertelde dit aan zijn moeder. Elsie was die middag koekjes aan het bakken toen hij de keuken inliep.

'Ik heb er genoeg van,' zei hij, terwijl hij ging zitten. 'De regen heeft het project geruïneerd.'

'Maar wat wil je dan gaan doen?'

'Ik weet het niet.' Chas slaakte een diepe zucht. 'Ik zou op een grote boerderij kunnen gaan werken, als stationhand (knecht) of jackaroo (cowboy). Wat maakt het uit?'

'Dat maakt zeker wat uit. Je hebt een opleiding gevolgd.'

Johnny stond in de deuropening, met een schoen in de hand. Chas draaide zich om. 'Het heeft geen zin om het opnieuw te proberen.'

'Geef het nooit op, zoon.'

Voor Altijd

‘Maar het kan geen kwaad in de tussentijd wat anders te gaan doen,’ zei Chas.

‘Dat denk ik ook.’

Johnny ging zitten, en zette de schoen op tafel. Vervolgens pakte hij een van de koekjes, die Elsie op een bord had gelegd. ‘Mmm—lekker.’

Chas nam er ook een en herhaalde zijn vaders woorden. Ondertussen zette Elsie de ketel op.

Onder het genot van een kopje thee begon Johnny over zijn oudste zoon John te praten. Hij wilde graag goudzoeker worden, zoals de mannen die hij in een herberg was tegengekomen. Sommigen zochten naar goud, door het rivierwater te pannen en te zeven, anderen moesten het opgraven, of de rotsen splijten om bij het goud te kunnen komen. ‘Ik heb tegen hem gezegd dat het niet gemakkelijk is. Goud vinden is niet gemakkelijk. En ook jij moet niet te licht over werk denken.’

Chas keek zijn vader verbaasd aan. ‘Dat doe ik ook niet. Maar ik ben nog jong. Ik wil gewoon wat anders doen.’

‘Ik waarschuw je alleen maar.’

Chas stond op. ‘Ik ga wat paardrijden.’

‘Ik zie je vanavond bij het eten wel,’ riep Johnny hem na.

Paardrijden was Chas’ grootste hobby, en hij hield van het paard alsof het zijn beste vriend was. Uren kon hij door de open vlaktes rijden met niemand om zich heen. Alleen de grote vogels die door de lucht vlogen hielden hem gezelschap. En dat voelde goed.

Op een dag kreeg het gezin een bericht van Sara, Johnny’s zuster, die met haar vader in Engeland was blijven wonen. Johnny zat op de veranda toen Elsie hem de brief gaf.

Zijn vader, Sam Goodwin, was plotseling overleden. Sam had op die fatale morgen, voor hij de winkel inliep, een hartaanval gekregen en legde het loodje neer.

Het nieuws was zo schokkend dat Johnny voor een tijdje niet kon spreken, en toen hij eindelijk wat zei, zei hij tegen zijn vrouw, terwijl

de tranen over zijn wangen biggelden: 'Mijn vader is gestorven. Ik ben nu wees geworden.'

Hij voelde zich zo ellendig dat hij zijn gevoelens niet meer met Elsie deelde. Elsie was daar niet blij mee. Ze probeerde met hem te praten, zei dat we allemaal eens afscheid van elkaar moesten nemen. Maar Johnny luisterde niet en zat vaak voor het huis voor zich uit te staren, terwijl de tranen in zijn ogen glinsterden.

Ook Chas vond het moeilijk om zijn emoties te tonen. Na het horen van het slechte nieuws nam hij zijn buidel en stopte er een zak meel in, een zak met baking soda uit de keukenkast, en een fles water. Toen ging hij uit rijden. Hij reed en reed. Toen het dier te moe werd om verder te rijden, stopte hij, en steeg van zijn paard af. Maakte een kampvuur en bereidde voor het slapen gaan de Johnnycakes. Toen hij eindelijk op wolken sliep, droomde hij van zijn grootmoeder. Ze vertelde hem dat grootvader nu bij haar was, dat ze samen waren, voor eeuwig en altijd.

De volgende dag bleef Chas in het bos, bakte weer de Johnnycakes, en vulde het aan met bushtucker (levende. rupsen), een traktatie dat hij van Joe had geleerd, en die het op zijn beurt weer van zijn grootvader had geleerd en die hem eindelijk geaccepteerd had. Hij sliep drie dagen lang onder de nachtelijke hemel, en reed daarna weer naar huis. Besloot toen het oude paard het bos in te sturen, want het dier was te oud geworden. Hij reed tot hij dicht bij de stad was gekomen, en klom van zijn paard. Hij haalde zijn zadel en buidel eraf, en sloeg het dier op zijn romp. Het beest wilde hem niet verlaten en bleef naast hem lopen. Chas sloeg het dier voor de tweede keer. 'Je bent nu vrij,' zei hij. Het paard weigerde echter weg te galopperen. Hij sloeg het dier voor de derde keer, waarop het paard eindelijk wegreed, terug naar de plek waar Chas het kampvuur had gemaakt. Nu dat het dier weg was moest Chas naar huislopen, een trip dat wel dagen duurde. Maar hij was jong en sterk en de vogels in de lucht hielden hem gezelschap.

Johnny wilde net de werkplaats inlopen toen hij Chas op zich af zag lopen.

Voor Altijd

‘Waar is het paard?’ vroeg hij.

‘In het bos. Ik heb hem vrijgelaten. Ik ga hem vervangen voor een jong paard.’

‘Een jong paard?’

‘k heb wat geld gespaard.’

‘Juist,’ zei Johnny en liep de werkplaats in.

De volgende dag, na het ontbijt van brood met boter en warme thee, zei Chas tegen Joe: ‘Ik ga een paard kopen. Ga je met me mee?’

‘Tuurlijk,’ zei hij, en stond op. ‘Ik ken een boer die volbloed paarden fokt. Ik ga er ook een kopen’ Joe fronste zijn voorhoofd. ‘Je bent nog steeds verdrietig over je opa’s heengaan, niet?’

‘Ja,’ was het korte antwoord.

‘Weet je wat? Zullen we een dezer dagen naar de open vlaktes rijden? Ik zal je een paar dingen leren. Hoe je om moet gaan met pijn, bijvoorbeeld, lichamelijk en geestelijk.’

Chas dacht diep na. ‘Ja, dat is goed.’

‘We gaan morgen, oké?’

‘Ja. Kom, laten we kijken wat die boer ons te bieden heeft.’

Ze begonnen aan de lange wandeling, om enige uren later op de boerderij aan te komen.

‘We zijn op zoek naar sterke paarden,’ zei Chas tegen de boer van middelbare leeftijd. ‘Wat heeft u ons te bieden?’

‘Ik heb volbloed paarden te koop, maar ik onderhandel niet over de prijs, begrepen?’

Hij liep naar een weiland waarop meerdere paarden graasden. Chas zag een jong, bruin dier. Het dier zag er mooi en sterk uit. Hij besloot meteen het paard te nemen en begon het op de rug te strelen, waarop het dier begon te hinniken, alsof het beest het prima vond zijn paard te worden.

‘Ik zal het dier Sam noemen, naar mijn opa,’ zei Chas tegen Joe die ook een paard had gevonden, een merrie. ‘Ik heb nooit een eigen

paard gehad,' bekende Joe, terwijl hij het dier liefdevol streekte. 'Ik zal goed voor haar zorgen.'

'Dieren zijn net als kinderen,' zei Chas glimlachend. 'Hoe meer liefde je ze geeft, hoe meer liefde je terug krijgt.'

De boer grijnsde toen hij de jongemannen hun paarden zag liefkozen. 'Ik zie dat jullie je paard hebben gevonden.'

'Dat klopt, en hier is uw geld,' grijnsden de twee mannen.

'We gaan morgen uit rijden, oké?' zei Joe en klom op de rug van het dier.

Chas knikte. Hij had geen idee wat Joe hem wilde leren, maar hij vertrouwde hem volkomen.

De volgende ochtend gingen de twee mannen uit rijden, en toen ze eindelijk de open vlaktes hadden bereikt, stegen ze van hun paard af. Ze begonnen te lopen. Na een tijdje zei Joe: 'We zullen de paarden hier achterlaten.' Hij begon verder te lopen, maar stopte plotseling. Kijkend naar de blauwe hemel, wees hij met zijn vinger naar een grote vogel. 'Zie je die vogel daar? Hij glijdt door de lucht, de wind stuwt hem voort. Het dier gebruikt zijn vleugels niet. Dat is wat je ook moet doen. Spreid je armen.'

Chas deed wat hem gezegd werd.

'Maak je geest leeg. Focus op dat deel wat men ziel noemt. Stel je voor dat je ziel door de blauwe lucht vliegt, dat het hoger en hoger stijgt, daar waar je je vrij voelt. Open gewoon je hart, je ziel zal opstijgen tot het punt waar je het totale bewustzijn hebt bereikt.' Joe zweeg een ogenblik. 'Je moet dit heel vaak oefenen, totdat je eindelijk die staat van totale bewustzijn hebt bereikt.'

'Ik ben moe,' zei Chas. Hij voelde zijn armen steeds zwaarder worden.

Joe barstte in lachen uit. 'Ik wil je gewoon laten zien dat je kunt vliegen als die adelaar in de lucht, dat is alles.'

'Juist.' Chas liet zijn armen zakken.

'Kom, we gaan naar huis,' zei Joe. 'Oefen dit zo vaak als je kunt en alleen bent. Dat is de beste manier om het te leren.'

Voor Altijd

En dus oefende Chas de *out-of-body*-ervaring wanneer hij in het bos was, op de open vlaktes, recht op, of gewoon zittend met zijn benen over elkaar en zijn ogen dicht, totdat hij eindelijk geleerd had hoe hij zijn lichaam kon verlaten. Hij hield ervan zich vrij te voelen, zo hoog te zweven in de heldere blauwe hemel, om zich zo licht als een veertje te voelen.

Op een dag zei Ellen, die als muzieklerares werkte op een meisjesschool, tijdens het avond eten, dat ze een knappe jongeman had ontmoet die haar ten huwelijk had gevraagd.

‘Wie is hij?’ vroeg Johnny nieuwsgierig, terwijl hij van zijn glas water leeg dronk.

‘De pianostemmer.’

‘Waarom een pianostemmer?’

Ellen bloosde diep. ‘Omdat ik van hem hou.’

‘Hoe oud is hij?’

‘Vijfentwintig. Zijn naam is Andy Johnson. Hij komt uit Sydney. Wanneer hij genoeg geld heeft gespaard om een eigen bedrijf te beginnen, wil hij terug naar Sydney.’

‘Neem hem een keertje mee naar huis,’ zei Elsie. ‘We willen hem graag ontmoeten.’

‘Ja, dat is een goed idee,’ zei Ellen en zweeg. ‘Mam, je zult hem toch wel accepteren?’

‘Natuurlijk.’

‘En dat zal ik ook doen,’ zei John.

‘Ik ook,’ zei Chas, en voegde er grinnikend aan toe: ‘Alleen als hij je goed behandelt.’

‘Gaan we je kwijt raken?’ vroeg Johnny.

‘We zijn nog niet getrouwd.’

‘Wat voor geloof heeft hij?’

‘Hij is doopsgezind, althans zijn ouders,’ zei Ellen zacht.

‘Hum - breng hem maar eens thuis.’

Een paar weken later bracht Ellen Andy Johnson mee naar huis en stelde hem voor aan haar moeder. Een lange jongeman stond voor haar. Elsie keek naar hem en glimlachte. Toen ze plaats nam op de bank, fluisterde ze in Ellens oor: 'Je hebt mijn toestemming.'

Maar Johnny zei geen woord. Hij keek hem enkel doordringend aan.

'Zullen we gaan eten?' stelde Elsie voor.

'Ja, dat is goed.' Johnny stond op, liep naar de eetkamer die ze gebruikten wanneer er gasten waren.

'We willen graag bidden,' zei hij en begon: 'Heer, zegen het voedsel op deze tafel. En zegen de dagen dat u ons kracht geeft. Amen.'

'Amen. Amen.'

'Wat doet je vader voor de kost?' vroeg Johnny, terwijl hij de soep lepelde.

'Hij verkoopt piano's, meneer.'

'Heb je broers en zussen?'

'Een zuster en een broer, meneer.'

'Bent een regelmatige kerkganger?'

'Nee, meneer.'

'Juist.' Johnny zuchtte.

Toen het diner was afgelopen namen de kinderen plaats op de veranda. Johnny en Elsie bleven aan tafel zitten.

'Mennonieten hebben geen bisschoppen,' zei Johnny en keek niet gelukkig. 'Ze kan niet met hem trouwen.'

'Er is niets mis met een doopsgezinde,' zei Elsie, en pakte zijn hand.

'Nou ja, misschien hebben we verschillende waarden en normen. Misschien hebben we verschillende opvattingen over het geloof.'

'Er is maar een God.'